

Darba vides riska faktoru samazināšana

Virszemes apkalpošanas departamenta Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļas darbiniekiem,

**pilnveidojot dzeramā ūdens dezinfekcijas procesu
gaisa kuģu apkalpošanā**

Ilze Grišāne

Starptautiskā lidosta «Rīga»

Vecākā darba aizsardzības speciāliste

26.10.2018

VAS «Starptautiskā lidosta «Rīga»»

Lielākais starptautiskās aviācijas uzņēmums Baltijā, reģiona gaisa satiksmes centrs

- aviācijas pakalpojumi (lidmašīnu, pasažieru un kravu apkalpošana)
- neaviācijas pakalpojumi (telpu un teritorijas noma, autostāvvietas, VIP pakalpojumi, zvanu centrs u.c.)
- infrastruktūras nodrošināšana un uzturēšana
- aviācijas drošības vadība

Darbinieki

- Skaits – 1250
- 12 struktūrvienības
- 280 amati

Ķīmiskās vielas VAS «Starptautiskā lidosta «Rīga»»

Pēc pamatdarbības procesiem un Ķīmisko vielu datubāzes

Process P01 Lidlauka ekspluatācijas nodrošināšana

Lidlauka virsmas seguma atbilstības nodrošināšana
ceļu marķēšanas krāsas, ledus atkausētājs (šķidrāis un granulētais)

Process A13 Ugunsdrošības vadība Ārkārtas situāciju vadības nodrošināšana

(ugunsbīstamība)
ugunsdzēsības pulveris, ugunsdzēsības putas

Process A11 Infrastruktūras uzturēšana

Infrastruktūras tehniskās uzturēšanas nodrošināšana
kālija permanganāts, tehniskā sāls

Process A11 Infrastruktūras uzturēšana

Lidlauka apkalpošanas iekārtu un aprīkojuma tehniskā nodrošināšana
eļļas (hidrauliskās, kompresoru, transmisijas, motoreļļas, u.c.), degviela, ziežvielas, antifrīzs

VAS «Starptautiskā lidosta «Rīga»» piemērs

Pēc pamatdarbības procesiem un Ķīmisko vielu datubāzes

Process P02 Gaisa kuģu apkalpošanas nodrošināšana

Gaisa kuģu dzeramā ūdens procesa nodrošināšana

*dzeramā ūdens
dezinfekcijas līdzeklis*

gaisa kuģu dzeramā ūdens uzpildīšana izlidojošiem reisiem

diennakts laikā uzpildi veic vidēji 5 regulārajiem reisiem

iesaistītie darbinieki - gaisa kuģu tehnikas pārzinis un gaisa kuģu tehnikas speciālisti (kopā 13 darbinieki)

ķīmiskā viela - dzeramā ūdens dezinfekcijas līdzeklis (sastāvā ūdeņraža pārskābe līdz 50 %)

automašīna *Mercedes Atego 815 MWS* ar uzpildes iekārtu

Problēmas: darbinieki

Līdz 2017.gada martam
process veikts **manuāli**

Darba vides riska faktori
darbiniekiem

darbs augstumā - kāpšana uz dzeramā ūdens uzpildes automašīnas jumta

smagu priekšmetu pārvietošana - dzeramā ūdens uzpildes automašīnas jumta vāka atvēršana, noturēšana, aizvēršana

manuāla dezinfekcijas līdzekļa iepildīšana dzeramā ūdens uzpildes automašīnas konteinerā - darbinieka un dzeramā ūdens uzpildes automašīnas apliešanas risks, paslīdēšanas risks

tieša saskare ar ķīmiskajām vielām – apdedzināšanās, nokļūstot uz ādas/glotādas, izgarojumu ieelpošana

Problēmas: darbības procesi

Lidostas darbības procesi

risks nekvalitatīvai ūdens piegādei gaisa kuģiem – cilvēka kļūdas iespējamība (neprecīzi dozēts dezinfekcijas līdzeklis, nepilnīgi veikta dezinfekcija)

ilgs ķīmiskās vielas iepirkuma un piegādes process – tirgus izpēte, piegādātāji ārpus Latvijas

augstas izmaksas - dārgs dezinfekcijas šķīdums, regulāras piegādes no ārzemēm un ar to saistītās izmaksas

palielināts dezinfekcijas šķīduma patēriņš

vides piesārņojums – ķīmisko vielu utilizācija pēc dzeramā ūdens uzpildes iekārtas dezinfekcijas

VAS «Starptautiskā lidosta «Rīga»» risinājums

Dezinfekcijas šķīdumu
nepieciešamajā daudzumā
iepilda dzeramā ūdens uzpildes
iekārtā

Dezinfekcijas šķīdumu
automātiski iepilda dzeramā
ūdens uzpildes iekārtā

**Dezinfekcijas
šķīduma dozēšanas
iekārta jeb dozators**

Darbiniekiem **nodrošinātas**
apmācības (teorētiskas un
praktiskās) par iekārtas
lietošanu

Darbiniekiem ir nepieciešams
tikai savienot dzeramā ūdens
automašīnas uzpildes iekārtu ar
dezinfekcijas šķīduma
dozēšanas iekārtu un to **ieslēgt**

Sasniegtie rezultāti

Samazināti darba vides riska faktori darbiniekiem

- Darbs augstumā
- Smagu priekšmetu pārvietošana
- Tieša saskare ar dezinfekcijas šķīdumu
- Manuāla dezinfekcijas šķīduma iepildīšana

Videi draudzīgāks risinājums

- Dozēšanas iekārta precīzi iepilda dezinfekcijas šķīdumu dzeramajā ūdenī
- Dezinfekcijas šķīduma piegādātājs ir Latvijas uzņēmums

Kvalitatīva dzeramā ūdens piegāde gaisa kuģiem

- Novērsta cilvēka kļūdas iespējamība – neprecīzi dozēts līdzeklis
- Novērsta infekcijas iespējamība – nepilnīga iekārtas vai ūdens dezinfekcija

Darbinieku apmierinātība

- Ar darba procesa automatizāciju
- Ar tehnoloģiju uzlabošanu

Veiksmes faktori

Vēlme uzlabot un padarīt drošāku darba procesu

Vēlme automatizēt un atvieglot pamatdarbības procesu (ķīmisko vielu iepirkšana → reāla gaisa kuģu uzpilde)

Aktīva komunikācija ar industrijas pārstāvjiem

Darbinieku iesaiste

Dzeramā ūdens dezinfekcijas process arī iepriekš bija atbilstošs prasībām

Nodaļas vadība un atbildīgie darbinieki atrada iespēju uzlabot procesa efektivitāti

Ideja aizgūta no citas industrijas (lauksaimniecība)

leguvumi

Darbinieku
drošība -
darba vides
risku
samazinājums

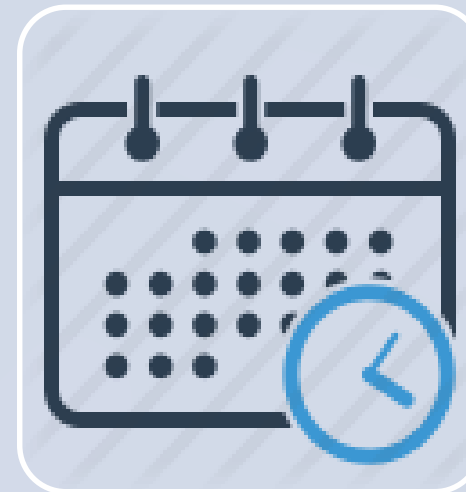
Videi
draudzīgāka
metode un
ķīmiskā viela

Tehnoloģiskā
procesa
kvalitāte
(augstāka
dezinfekcijas
precizitāte)

Darbinieku
apmierinātība –
atvieglots
darbs, mazāk
iespēju
kļūdīties

**Laika
ietaupījums**

- mazāk laika
iepirkuma
procesam
- ātrāks
ķīmiskās vielas
piegādes **laiks**
– iepriekš līdz
30 dienām,
tagad līdz 2
dienām

**Finansiālais
ietaupījums**
ķīmisko vielu
iepirkumā -
izmaksas
samazinājušās
par 67.5%

Atzinība,
pozitīva
ievērība no
aviācijas
industrijas
pārstāvjiem

Paldies!

Jautājumi?

Ilze Grišāne

Vecākā darba aizsardzības speciāliste

T: 29782488

I.Grisane@riga-airport.com

Starptautiskā lidosta **RĪGA** International Airport